

længere strakte til, kunde vi stifte ny Gjæld for at afbetale, hvad vi contractmæssig skulde. Det var virkelig en Naade at komme over de 10 Trængselsaar; men det var ogsaa at forlænge disse 10 Trængselsaar i en langt længere Fremtid, i en meget uoverskuelig Fremtid; thi det var jo kun at flytte Dødet igjen ud i Fremtiden, men ikke i Tiden at afhjælpe det. Det forekommer mig, at det vilde være næsten sagt letfindigt. — Det er i det daglige Liv en Talemaade, at den, der vil gjøre Gilde, skal ogsaa betale Spillemandene. Vilde vi føre en dyrere Statshusholdning, end ret og billigt er, da er det ogsaa vor Pligt at betale forholdsvis Mere dertil og ikke lægge Byrden over paa de ufødte Slægter. Derfor troer jeg ikke, at vi nogeninde bør komme ud over disse Trængselsaar paa anden Maade end den, at vi have en virkelig Fremgang i Statsformuen. Det er Gøt; men et Andet er ogsaa, at dette iøvrigt er en Livsbetingelse for en Stat — det er aldeles vist. Jeg kjenner intet Forhold, hvor det gjælder mere end for en Stat, at den, der ikke gaaer frem, gaaer tilbage. Vi have nylig havt Exempler derpaa, og vi kunne godt, før vi ane det, og maaskee ogsaa senere, end vi ane det, faae nye Exempler paa, at nogle faa Maaneders Krig kan tage det borti, som vi i en heel Menneskealder opspare blot ved en saadan aarlig Fremgang, som her er Tale om. Derfor skal jeg ikke nægte, at min Anskuelse, min Opfattelse af hele vor finansielle Stilling og af det Krav, der bør gjøres til den nuværende Slægt, dersom det er vor Mening at vilde overlabe et selvstændigt Danmark til vore Efterkommere, gjør det nødvendigt, at vi, da ikke Misvært eller Dyrtd forhindre os i at gjøre det, skaffe en virkelig Balance tilveie; thi udrede vi ikke af den aarlige Indtægt et aarligt Afdrag paa vor Gjæld, have vi ikke den virkelige Balance. Et andet Spørgsmaal, som man dernæst kommer til, er dette, efter hvilke Regler denne Stattenorm vil være at anvende, eller om man ikke skulde søge at skaffe det Fornødne tilveie paa en anden Maade. Jeg skal ikke nægte, at jeg i denne Henseende deler Anskuelse med mange af de ærede Talere, den Anskuelse nemlig, at Indkomstskatten er den retfærdigste af alle Skatter. Jeg skal ikke

nærmere gaae ind paa det brændende Spørgsmaal om Procent- eller Contingentsystemet. Det er vidtløftigt udviklet her i Salen, og Enhver vil nogenlunde have sin Anskuelse om dette Spørgsmaal. Jeg hylder Procentsystemet, og jeg har ikke af de Udtalelser, jeg har hørt eller læst om denne Sag, endnu kunnet lade mig overbevise om, at Contingentsystemet er at foretrække; men jeg tør ikke erklære mig saa ubetinget for det første, at jeg vil sige, at jeg, fordi det ikke bliver vedtaget, ikke vil stemme for en Indkomstskat. Jeg skal gjerne indrømme Contingentsystemerne, at der kan være store Ulemper forbundne med at faae et retfærdigt Resultat tilveiebragt ved Procentsystemet, og at de Mænd, som skulle bidrage dertil, vilde faae en meget ubehagelig Gjerning og maaskee mangen en Gang endogsaa maae gaae de communale Nødhigheder i deres Virksomhed temmelig nær, men paa den anden Side kan jeg heller ikke see, at Contingentsystemerne have Ret, naar de sige, at man ved at bruge Contingentsystemet forbereder Indførelsen af Procentsystemet. Det forekommer mig temmelig usandsynligt, at Contingentsystemet virkelig kan udrette dette; thi naar et vist Beløb lignes paa visse Communer, saa gjælder det jo ikke saameget om, at man virkelig faaer fundet og udbraget og efter visse eensartede Regler beregnet den hele Indtægt, som om, at man relativt faaer Byrden ligelig deelt mellem Beboerne. Det er ganske vist, at af den Grund er ofte den Ulighed fremkommen, som har fundet Sted ved Anvendelsen af den tidligere Lov, hvorefter somme Egne betalte dobbelt saa høie Procenter som andre. Denne Ulighed kunne altsaa ganske vist Procentsystemerne ikke benytte til Forsvar for deres Anskuelse, og den kan ligesaa lidt benyttes imod deres Modstandere, saa at det forundrede mig tilbeels, at den foregaaende ærede Taler (S. A. Hansen) kunde fremdrage dette til Støtte for sin, altsaa for Procentsystemernes Anskuelse; thi det er snarere en Støtte for de Andres Anskuelse. Det har forøvrigt forundret mig under den Debat, der er ført her om denne Sag, at høre saa Mange udtale sig for Procentsystemet. Jeg havde med det ærede Medlem for Maribo Amts 1ste Valgfreds (Hage) antaget, at i denne Sal vilde Procentsystemet